

Sag igennem, er, at vi ikke kunne erkende, at den Løsning, som blev gennemført i 1908, skete paa det Grundlag, Venstre alle Dage havde ønsket. Vi beklage, at Fler-tallet blev træt paa Halvvejen og ikke fulgte den Anvisning, som Venstres første Indenrigsminister gav, idet han her i Tinget udtalte, at naar blot Venstre holdt ud, vilde den Opfattelse, vi kæmpede for, ogsaa sejre. Men man holdt ikke ud, og derfor sejrede den privilegerede Valgret til Amtsraadet. De nugældende Opholdsbestemmelser gaa ud paa, at vedkommende skal have opholdt sig i Kommunen ikke alene i det Skatteaar, hvori Valget foregaar, men ogsaa i det foregaaende, og, som der allerede tidligere er gjort opmærksom paa, fører dette til, at de Folk, som ikke have fast Bopæl, men flytte fra Sted til Sted, i alle Tilfælde skulle have boet henimod tre Aar i Kommunen, inden de faa kommunal Valgret, idet Flyttetiden for disse Menneskers Vedkommende ude paa Landet er 1. Maj; og da Valget finder Sted paa et saadant Tidspunkt, at de to Skatteaar skulle trækkes fra, bliver Forholdet i de allerfleste Tilfælde dette, at de Folk, der bo i lejede Lejligheder, skulle have boet i Kommunen i 2 Aar og 11 Maaneder, før de overhovedet faa kommunal Valgret. Denne Bestemmelse gør endvidere i Virkeligheden Tyendets Valgret næsten ganske illusorisk, og derfor er denne Udvidelse af Valgretten til Tyendet ikke meget værd, saa længe den lange Opholdsbestemmelse opretholdes.

Man paastaar fra den modsatte Side, at de Folk, her er Tale om, ikke kunne have megen Interesse for Kommunens Anliggender, før de have boet der i dette nærmere betegnede Tidrum. Denne Indvending forstaar jeg ikke. De, som væsentligst ere udsatte for at maatte flytte fra en Kommune til en anden, ere de Folk, der, om jeg maa bruge det Udtryk, leve fra Haanden i Munden, og de maa søge Arbejdet, hvor Arbejdet er at faa, fordi de overhovedet ikke have andet at leve af end deres Hænders Arbejde. De, som derimod ere Ejendomsbesiddere og derved ere knyttede fastere og stærkere til Kommunen, flytte langt fra saa ofte som de Folk, jeg nu lige har omtalt. Men disse skulde altsaa ikke have Interesse for Kommunens Styrelse? For mit Vedkommende synes jeg, det er dunkel Tale; thi er der nogen, der maa have særlig Interesse derfor, er det vistnok netop disse Mennesker; jeg tror ikke, der kan være Tvivl om, at er der nogen, der har Interesse i, at Kommunens Fattigvæsen

administreres humant, er det de Folk, der ingen Modstandskraft have, naar Sygdom rammer dem, de Folk, der ere udsatte for, naar Familiefaderen bliver tuberkuløs og ikke kan ernære sin Familie, da at komme paa Fattigvæsenet; ingen kan have mere Interesse end disse Mennesker af, at Fattigvæsenet administreres humant. Og gaa vi til Skolevæsenet, vil det samme være Tilfældet; ingen kan mere end disse Mennesker være interesseret i, at Skolevæsenet er godt og forsvarligt i Kommunen; thi ofte er det eneste, de kunne medgive deres Børn, naar de gaa ud i Livet, en god Opdragelse, der kan ruste dem til Kampen for Tilværelsen. Og tænke vi paa Administrationen af Alderdomsunderstøttelsesloven, er der vel heller neppe nogen, der kan være mere interesseret deri end disse Mennesker; thi selv om de ikke i Øjeblikket ere saa gamle, at de falde ind under Loven, have de maaske Kammerater, Venner og Slægtninge, som ere ældre, saa for deres Skyld have de Interesse af, at denne Lov administreres humant. Derfor forekommer det mig, at den Tale om, at de ikke kunne have Interesse for Kommunens Anliggender, naar de ikke have boet der i længere Tid, ingen Steder har hjemme. Netop de Folk, denne Opholdsbestemmelse gaar ud over, have den største Interesse i, at Kommunens Anliggender paa Fattigvæsenets, Alderdomsunderstøttelses og Skolevæsenets Omraade blive ledede og styrede paa bedste Maade. Denne Bestemmelse medfører for Resten ogsaa, at der ligesom bliver sat et Skel mellem de besiddende og besiddelsesløse; de besiddende ere knyttede til Kommunen, bo i Kommunen, men de besiddelsesløse maa vandre fra Sted til Sted, hvor de kunne finde Beskæftigelse og Arbejde, og dem er det altsaa, at denne Opholdsbestemmelse er til Besvær og fratager den Valgret, som man troede, det var Mening, de skulde have. Dette er, hvad jeg i Øjeblikket har at sige til det første af de to væsentlige Punkter, som vi have taget op til Forandring i den kommunale Valglov. Der er ogsaa et lille Ændringsforslag om, at Valgretten skal falde sammen med Myndighedsalderen, hvilket er foreslaaet af Hensyn til, at hvis Myndighedsalderen ved Lov bliver nedsat under 25 Aar, kan man uden at forandre den kommunale Valglov nedsætte Valgrets alderen til det Tidspunkt, da Myndighedsalderen indtræder.

Det andet store Spørgsmaal, som vi have taget Sigte paa gennem vort Lovforslag, er den privilegerede Valgret til Amtsraadene. Vi have altid ment, at for